Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

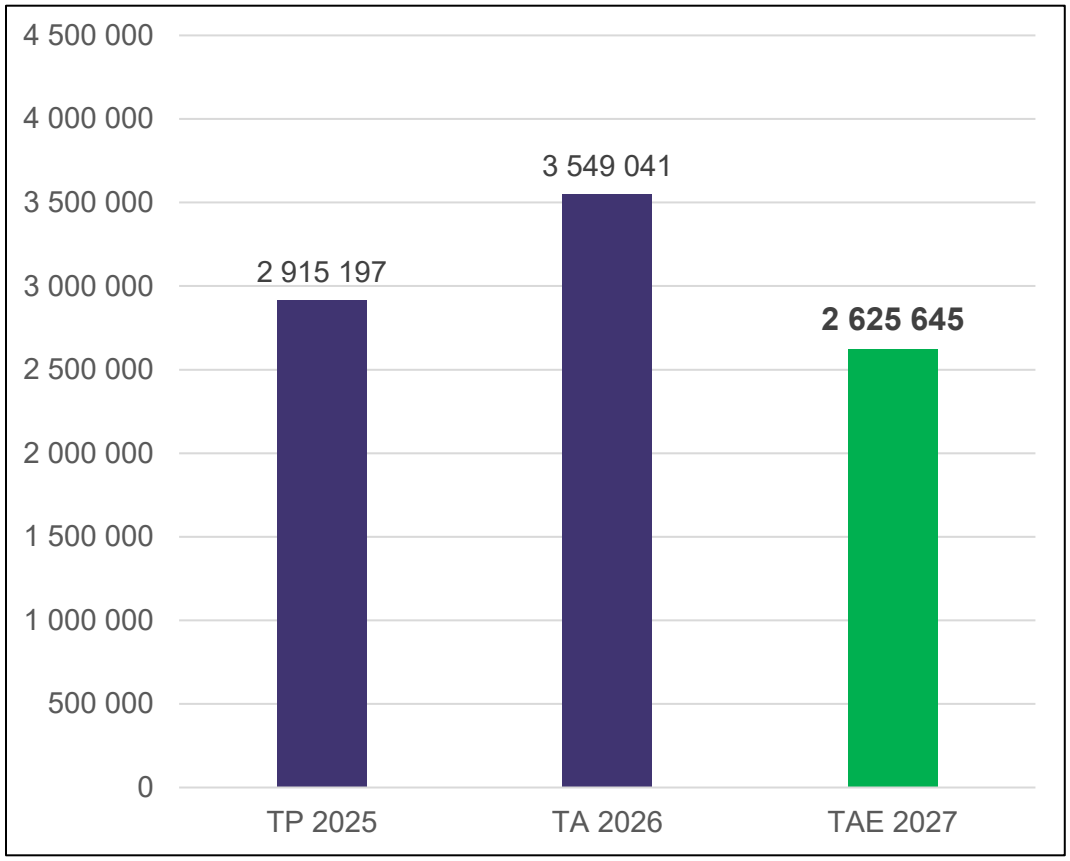
- Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka -

Talousvaliokunta
Jukka Nummikoski
8.10.2026

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

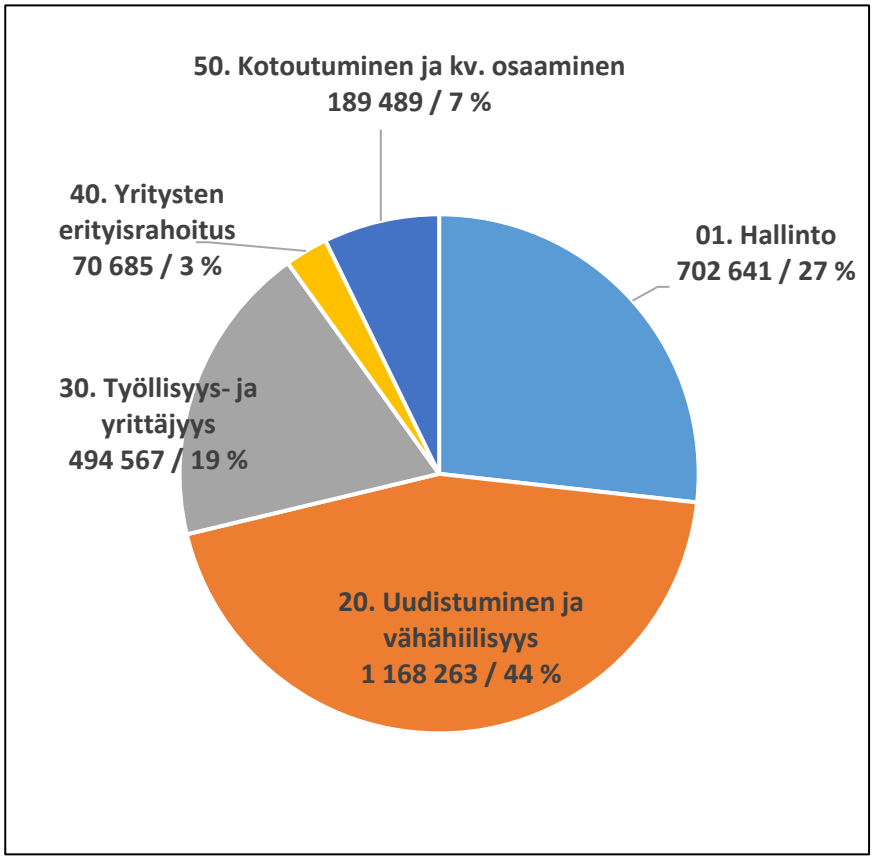
Pääluokan määrärahat (1000 euroa)

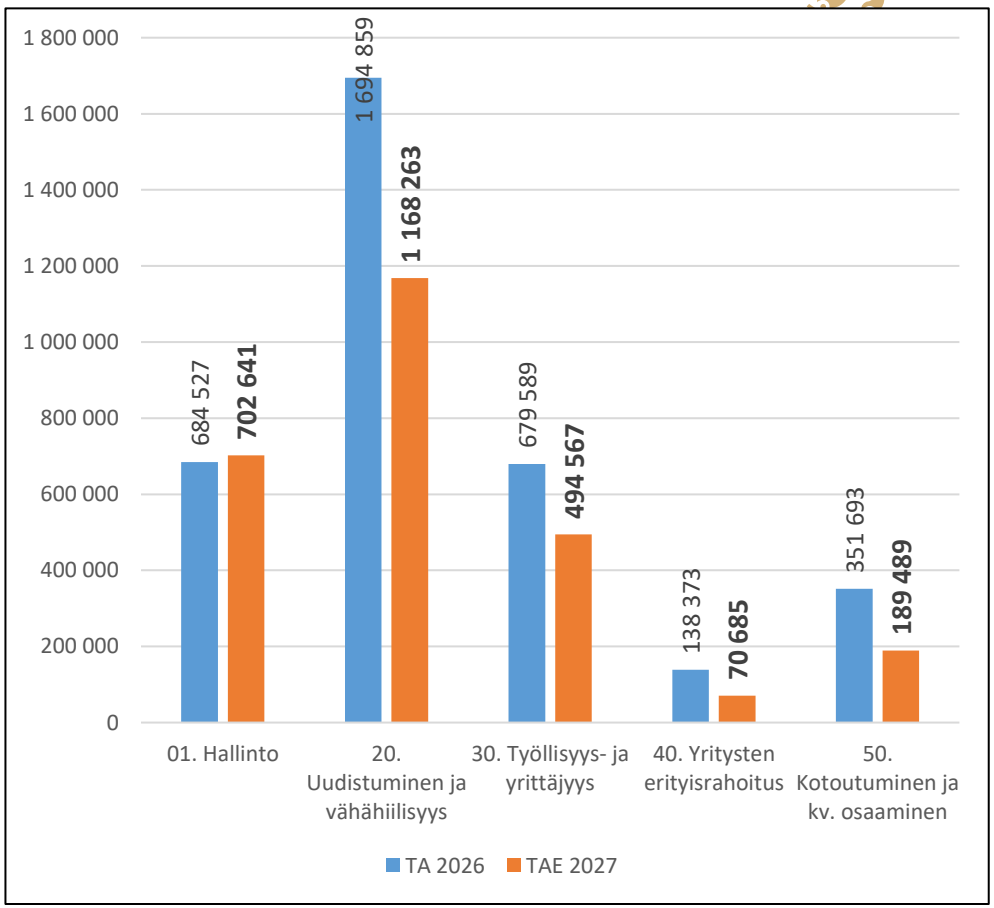

- TEM-pääluokan määrärahat laskevat nettomääräisesti runsaalla 923 milj. eurolla vuoden 2026 varsinaisen talousarvion loppu-summaan verrattuna.
- Valtuusesitykset vuodelle 2027 ovat yhteensä 1 353 milj. euroa.

.

TEM pääluokan määrärahat luvuittain 2027 (1000 euroa ja %)

PL32 TAE2027 momenteittain, luku 01 Hallinto

TEM hallinnonalan määrärahat (1000 euroa)		TA 2026	TAE 2027	*Muutos 2026-2027*
01. Hallinto		**684 527**	**702 641**	**18 114**
32.01.01	Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot	36 565	36 145	*-420*
32.01.02	Elinvoimakeskusten toimintamenot	186 145	181 641	*-4 504*
32.01.04	Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot	36 403	61 764	*25 361*
32.01.05	Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot	72 895	70 213	*-2 682*
32.01.06	Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot	21 396	20 418	*-978*
32.01.07	Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot	12 954	9 035	*-3 919*
32.01.08	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot	22 658	22 375	*-283*
32.01.09	Energiaviraston toimintamenot	11 421	11 045	*-376*
32.01.10	Digitalisaation kehittäminen	6 570	1 000	*-5 570*
32.01.11	Huoltovarmuuskeskuksen toimintamenot	24 708	24 821	*113*
32.01.20	Siviilipalvelus	5 600	5 600	*0*
32.01.29	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	49 072	49 072	*0*
32.01.40	Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille	2 858	2 093	*-765*
32.01.41	Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin	45 061	61 950	*16 889*
32.01.49	Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan	127 914	121 807	*-6 107*
32.01.51	Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta	1 500	1 500	*0*
32.01.53	Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset	400	400	*0*
32.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	20 357	21 712	*1 355*
32.01.95	Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset	50	50	*0*

PL32 TAE2027 momenteittain, luku 20 ja 30

TEM hallinnonalan määrärahat (1000 euroa)		TA 2026	TAE 2027	*Muutos 2026-2027*
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys		***1 694 859***	**1 168 263**	**-526 596**
32.20.20	Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen	*3 400*	3 400	*0*
32.20.40	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	*691 319*	657 431	*-33 888*
32.20.41	Energiatuki	*343 078*	150 745	*-192 333*
32.20.42	Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeet	-	18 000	-
32.20.43	Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki	*150 000*	0	-
32.20.44	Suomen elpymis- ja palautumisvälineen mukainen investointituki vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen	*90 901*	-	-
32.20.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuki	*20 900*	10 813	*-10 087*
32.20.47	Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen	*8 000*	2 672	*-5 328*
32.20.48	Uusiutuvan energian tuotantotuki	*239 531*	176 572	*-62 959*
32.20.83	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	*147 730*	148 630	*900*
30. Työllisyys ja yrittäjyys		***679 589***	**494 567**	**-185 022**
32.30.38	Ansioturvaan liittyvien työttömyysturvatehtävien ja ulkomaisen työvoiman käyttöä koskevan alueellisen linjauksen laadintaan liittyvien tehtävien hoitaminen Ahvenanmaan maakunnassa	*30*	30	-
32.30.40	Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen	*6 951*	1 000	*-5 951*
32.30.42	Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen	*11 471*	12 000	*529*
32.30.44	Alueellinen kuljetustuki	*3 700*	3 700	-
32.30.46	Pk-yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen	*2 400*	7 700	*5 300*
32.30.50	Valtionavustus nuorten rekrytointitukeen	*30 000*	-	-
32.30.52	Palkkaturva	*33 460*	33 460	*0*
33.30.56	Valtionavustus työllisyyden edistämiseen ja osaamisen kehittämiseen äkillisissä rakennemuutostilanteissa	*2 000*	-	-
32.30.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	*583 577*	436 677	*-146 900*
32.30.95	Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu	*6 000*	-	-

PL32 TAE2027 momenteittain, luvut 40 ja 50

TEM hallinnonalan määrärahat (1000 euroa)		TA 2026	TAE 2027	*Muutos 2026-2027*
40. Yritysten erityisrahoitus		***138 373***	**70 685**	**-67 688**
32.40.41	Kotimaisen energiakapasiteetin turvaaminen	-	8 000	-
32.40.42	Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi	*1 000*	1 000	*0*
32.40.45	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset Ukrainaan myönnetyistä vientitakuista	-	200	-
32.40.47	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset	*25 153*	27 265	*2 112*
32.40.48	Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille	*61 200*	29 200	*-32 000*
32.40.60	Siirrot hallinnonalan rahastoihin	*1 020*	5 020	*4 000*
32.40.88	Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle	*50 000*	-	-
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen		***351 693***	**189 489**	**-162 204**
32.50.03	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	*1 949*	1 719	*-230*
32.50.30	Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä	*349 744*	187 770	*-161 974*
TEM MÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ		***3 549 041***	**2 625 645**	***-923 396***

TEM hallinnonalan valtuudet (1000 euroa)		TA 2026	TAE 2027
32.01	Hallinto - lainojen hyväksymisvaltuus (turvevarastolainat) - myöntämisvaltuus	 *8 400* *34*	 8 400 34
32.01.04	Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot	*37 000*	-
32.01.41	Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin	*63 500*	27 000
32.20.40	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	*619 900*	786 200
32.20.41	Energiatuki	*9 900*	9 900
32.20.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuki	*12 800*	13 100
32.20.83	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	*156 823*	156 823
32.30.46	Pk-yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen	*8 000*	15 000
32.30.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	*391 200*	345 200
	Yhteensä	***1 299 123***	**1 353 223**

Keskeisiä muutoksia

30.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (i)

- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n erityisavustusmomentille 32.01.41. esitetään 61,9 milj. euroa, missä on lisäystä nettomääräisesti 16,9 milj. euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Lisäys johtuu pääosin Kvanttinova –pilotointiympäristön laitteiden hankinnasta sekä kvanttitietokoneen rakentamisesta.

- Vastaavasti Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan momentille 32.01.49. esitetään 121,8 milj. euroa, missä on nettomääräistä vähennystä 6,1 milj. euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna, johtuen EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansallisen vastinrahoituksen pienentymisestä ja eräiden muiden hanketoteutusten päättymisestä.

- Business Finlandin avustusvaltuudeksi mom. 32.20.40. esitetään 786,2 milj. euroa
  - T&K-toiminnan valtuuteen osoitetaan runsaat 752 milj. euroa ja määrärahaa esitetään 657,4 milj. euroa, mikä on 33,9 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Määrärahaa on tarkoitus käyttää myös 75 milj. euroa puhtaan siirtymän investointitukiohjelmaan.
  - AV-tuotantokannustimeen osoitetaan vuonna 2027 valtuutta 10 milj. euroa ja määrärahaa 7,0 milj. euroa.

- Business Finlandin lainavaltuudeksi momentille 32.20.83. esitetään 156,8 milj. euroa.
  - Määrärahaa momentille ehdotetaan 148,6 milj. euroa, mikä on 0,9 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna, mikä pääosin johtuu maksatusaikataulujen ajoitusmuutoksista

- Energiatuen valtuudeksi mom. 32.20.41. esitetään 9,9 milj. euroa
  - Määrärahaa ehdotetaan 150,7 milj. euroa, mikä on 192, 3 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Vähennys aiheutuu mm. RRF- ja RePowerEU –rahoituksen päättymisestä.

30.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (ii)

- Puhtaan energian Suomen kärkihankkeet momentille 32.20.42 esitetään 18 milj. euroa. Määräraha sisältyi hallituksen kevään 2026 kehyspäätökseen ja sillä osaltaan edistetään ilmastolain mukaisen vuoden 2035 hiilineutraaliuustavoitteen saavuttamista.
  - Määrärahalla tuetaan teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämistä vuosina 2026—2032 annetun asetuksen (VNA 1174/2025) mukaisesti.

- Laivanrakennuksen innovaatiotukeen momentille 32.20.46 esitetään määrärahaa 10,8 milj. euroa, mikä on 10,1 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden tasoon verrattuna. Vähennys johtuu kuluvana vuonna T&K-momentille 32.20.40 siirretyn valtuuden maksatusten vähenemisestä.

- Uusiutuvan energian tuotantotuen määrärahaa mom. 32.20.48. esitetään 176,6 milj. euroa, mikä on 63 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Vähennys aiheutuu järjestelmän piiristä poistuvan tuotantomäärän vähentymisestä.

32.30. Työllisyys ja yrittäjyys (i)

- Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen momentille 32.30.40. esitetään 6,2 milj. euroa, mikä on 6,3 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden määrärahaan verrattuna. Vähennys aiheutuu pääosin aiempien hankerahoitusten (Kutilan kanava) päättymisestä ja maksatusten tarkistuksista.

- Yritysten kehittämishankkeiden tukemiseen momentille 32.30.42 esitetään 12,0 milj. euroa mikä on 0,6 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden määrärahaan verrattuna. Bruttomääräinen lisäys kytkeytyy vuoden ensimmäisessä lisätalous-arviossa pk-yritysten kasvua ja vientiä tukevien merkittävien investointihankkeiden rahoittamiseen osana kasvu- ja työllisyyspakettia.

- Alueelliseen kuljetustukeen momentille 32.30. 44. esitetään 3,7 milj. euroa, mikä on vastaavaa tasoa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

- Palkkaturvamomentille 32.30.52. esitetään 33,5 milj. euroa, mikä on vastaavaa tasoa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

32.30. Työllisyys ja yrittäjyys (ii)

- EU:n rakenneohjelmien myöntämisvaltuudeksi esitetään 345,2 milj. euroa ja määrärahaksi 436,7 milj. euroa. Määräraha on 146,9 milj. euroa pienempi kuluvan vuoden määrärahaan verrattuna.
  - Myöntämisvaltuudesta yhteensä 258,8 milj. euroa on EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen rahoitusosuutta ja 86,4 milj. euroa valtion rahoitusosuutta.
  - Määrärahasta yhteensä 288,2 milj. euroa on tarkoitus käyttää EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen rahoitusosuuden maksatuksiin ja 148,5 milj. euroa valtion rahoitusosuuden maksatuksiin. Kansallisesta rahoituksesta valtion osuus on 75% ja kuntien ja muun julkisen rahoituksen osuus 25%.
  - Ohjelmakauden 2021—2027 Euroopan sosiaalirahaston, aluekehitysrahaston ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimet on koottu Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaan "*Uudistuva ja osaava Suomi 2021—2027*". Ohjelman julkinen kokonaisrahoitus on noin 3,1 mrd. euroa, josta EU-rahoitusosuus on 61% eli noin 1,9 mrd. euroa ja kansallinen julkinen vastinrahoitus noin 1,2 mrd. euroa.

32.40. Yritysten erityisrahoitus

- Kotimaisen energiakapasiteetin turvaamisen momentille 32.40.41. esitetään 8 milj. euroa kevään kehyspäätöksen mukaisesti.

- Momentille 32.40.45 Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset Ukrainaan myönnetyistä vientitakuista haetaan eduskunnalta suostumus siihen, että Työ- ja elinkeinoministeriö voi korvata Finnvera Oyj:lle valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) ja valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä annetun lain (1458/2025) nojalla Ukrainaan kohdistuvan viennin ja investointien edistämiseksi vuosina 2024—2027 myönnetyn vienninrahoituksen luottotappioita yhteensä enintään 200 milj. euroa.

- Finnvera Oyj:n tappiokorvauksiin mom. 32.40.47. esitetään 27,3 milj. euroa, mikä on 2,1 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna, johtuen pääosin tappiokorvausten määrän kasvusta.
  - Finnvera Oyj:n arvioidaan tekevän noin 5 000 rahoituspäätöstä vuonna 2027. Rahoitusta saavien kasvavien yritysten osuuden arvioidaan olevan noin 1 000 yritystä. Finnvera Oyj:llä on noin 19 000 asiakasta, joista alle 10 henkilöä työllistävien yritysten osuus on noin 84%.

- Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille esitetään momentille 32.40.48. 29,2 milj. euroa, mikä on nettomääräisesti 32,0 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Momentilla korkotason noususta aiheutuu bruttomääräistä kasvua mutta toisaalta bruttomääräiset korkotuki- ja suojausmenojen pienentymiset ovat suuremmat ja momentin kokonaistaso siksi alenee.

- Momentille 32.40.60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin esiteetään 5,0 milj. euroa, mikä aiheutuu kevään kehyspäätöksen mukaisesta tuotantovaraustuen 4 milj. euron lisäyksestä.

32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

- Vuoden 2027 talousarvioesityksessä momentille *Valtion korvaukset kotoutumisen edistäminen* 32.50.30. esitetään 187,8 milj. euroa, mikä on 161,9 milj. euroa vähemmän vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Vähennys aiheutuu pääosin tilapäistä suojelua saavien henkilöiden siirtymisestä kotoutumislain korvausten piiriin ja lisäksi hallituksen tekemien säästöpäätösten johdosta.
  - Vuonna 2027 momentin piirissä arvioidaan olevan noin 14 000 tilapäistä suojelua saavaa henkilöä, joille on rekisteröity kotikunta. Vuoden 2027 pakolaiskiintiö on 500 henkilöä, mikä on saman verran kuin kuluvana vuonna.
  - Kunnille ja hyvinvointialueelle maksettavat laskennalliset korvaukset pakolaisten ja tilapäistä suojelua saavien kotikunnan omaavien vastaanotosta ja kotoutumisen edistämisestä maksetaan pääosin automaattisesti ilman erillistä hakemusta.
- Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistämiseen mom. 32.50.03. esitetään 1,7 milj. euroa, mikä on 0,2 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

32.01. Hallinto

- Hallitusohjelman mukaisia tuottavuustoimenpiteitä sekä kevään 2024 ja 2025 kehyspäätöksissä linjattuja toimintamenosäästöjä on kohdistettu hallinnonalalle noin 55 milj. euroa vuodelle 2027.
  - Säästöt on sisällytetty hallinnonalan virastojen ja laitosten toimintamenomomenteille

- Geologian tutkimuskeskuksen momentille 32.01.04 esitetään 61,7 milj. euroa, mikä on 25,4 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Lisäys johtuu pääosin GTK Mintec koetehdaskokonaisuuden tutkimusinfran toteutuksen 1. vaiheesta ja siihen liittyvien hankemaksatusten lisääntymisestä.

Tulot

- Päästöoikeuksien huutokauppatulot mom. 12.32.21.
  - päästöoikeuden hinta-arviona on käytetty 70 euroa, jonka perusteella huutokauppatuloja arvioidaan kertyvän 360 milj. euroa, mikä on 68 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.
  - Arvio päästöoikeuden huutokauppatuloista on päivitetty perustuen vuoden 2025 tietoihin eri analyysitalojen hintaennusteista. Arvio sisältää ns. yleisen päästökaupan (ETS1) että uuden polttoaineen jakelun päästökaupan (ETS2) tulot. Molempien huutokauppojen tuloarvioon liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Päästöoikeuksien hinnan lisäksi huutokaupattavien päästöoikeuksien määrään liittyy molemmissa järjestelmissä epävarmuutta.
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesiopolitiikan rahastoista saatavat tulot mom.12.32.50.
  - Momentille arvioidaan kertyvän 319 milj. euroa, mikä on noin 30 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.
  - Tulokertymä sisältää ohjelmakauden 2021—2027 Uudistuva ja osaava Suomi ohjelmaan maksettavat Euroopan komission maksamat Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja JTF:n (oikeudenmukaisen siirtymän rahaston) maksut sekä EU:n Pk-yritysaloitteen mukaista Suomen takausohjelmaa koskevat maksut (EAKR).
  - Tulot koostuvat Euroopan komission EU-ohjelmiin maksamista alku-, väli- ja loppumaksuista.